

Gündemdişi bir soru:

Temel sorun yalnızca 6831 sayılı Orman Kanunu'nun değiştirilmesi midir sizce?

Egemen Sınıflar
↓
Siyasal İktidarlar

26 Nisan 2023

Merhabalar;

"- Seçimlere "beş kala" sorulacak bir soru mu bu?" dediğinizi duyar gibiyim. Kimbilir belki de haklısınız. Ancak ben siyasal partilerin, "ittifakların", adayların, ilgili meslek örgütleri ile çevre/doğa/orman korumacısı gönüllü kişi ve kuruluşların açıklamalarından hareketle öyle düşünmüyorum. Bırakın 6831 sayılı Orman Kanunu'nda yapılan değişiklikleri bir yana deprem bölgesinde yaşanan bireysel, toplumsal, ekolojik vb yaşamsal sorunların bile giderek gündemden çıkması karşısında üzülmüyor; siyasetin bu denli ayağa düşürülmesinden "fena halde" kaygılanıyorum çünkü. Ne yazık ki böylesi bir iklimde uğraşı alanımdaki gelişmelerin de gündemde kalmasına karınca kararınca katkıda bulunabileceğini sandığım "sessiz tartışmalar" yapmaktan başka bir şey gelmiyor.

***

6831 sayılı Orman Kanunu, tam da seçimler öncesinde bir kez daha değiştirildi. Bu, yasada son yirmibir yılda otuz, çıkarıldığı 1956 yılından bu yana da tam kırkbeşinci değişiklik ! Böylece yasa tutarlılığını büyük ölçüde yitirdi; kendi içinde çelişkili, çoğu maddesiyle "ormanlarımıza" ve ormancılığımıza zarar veren bir "yamalı bohçaya" dönüştürüldü. En son 5 Nisan 2023'de yürürlüğe giren 7442 sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ise 6831 sayılı yasanın bu durumuna, deyim yerindeyse, "tüy dikilmiş" oldu. Ne var ki bu yasanın ne ormancılığa ve "ormanlara" ne de tarıma getirdikleri gerektiğince tartışıldı. "İsteyenin bir yüzü kara..." düşüncesiyle bunlar da tartışılın istiyorum

Selamlarımla.

Yücel Çağlar

İçindekiler

- Hukuksal düzenlemeleri tartışmak...
- Siyasal iktidarın akıllamaz bir "icadı": "Torba yasalar"...
- 6831 sayılı Orman Kanunu'nu ve yapılan değişiklikler nasıl tartışılmalı?
- Yasak savmak mı isteniyor acaba?*
- 7442 sayılı yasayla 6831 sayılı Orman Kanunu'na "tüy dikilmiştir!"*
- Peki, artık neyin tartışılması gerekiyor ?

Ormancılıkla ilgili hukuksal düzenlemelerde temel amacın "orman" sayılan yerler ile bu yerlerdeki ekosistemlerin korunması olması beklenir. Söz konusu olan **geniş anlamda kamusal*** oluşumlardır çünkü. Ancak sizce ülkemizde bu beklentinin gerçekçi olduğu söylenebilir mi? Belki başlangıçta söylenebilirdi ama artık söylenemez bence. Bu durumun pek de yadigarlanmaması gerektiğini düşünüyorum: Hem

* "Geniş anlamda kamusal" söylemini yalnızca insanları değil gezegenimizdeki tüm doğal süreçler, ekosistemler ile varlıklar anlamında kullanıyorum. Kullanıyorum da, tıpkı "sorgulamalar, tartışmalar sırasında, orman sayılan yer-orman ekosistemi ayrımı yapılmalı" önermem gibi bu da pek ciddiye alınmıyor; N'apayım; "kader utansın" 😞.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

dünyada hem de ülkemizde egemen üretim ilişkilerinin niteliği, buna bağlı olarak da toplumsal ve kültürel değerler ile öncelikler büyük ölçüde değişti çünkü. Ek olarak, başta iklimsel değişiklikler olmak üzere gezegenimizin ekolojik koşullarında “gözle görülebilir elle tutulabilir” değişmelerin yol açtığı olumsuzlukların ayırdına varıldı. Dolayısıyla, bu olumsuzlukların aşılabilesine yönelik ülkelerarası ve ülkesel çeşitli çabalara girildi. Bu çabalardan birisi de ülkelerarası ve ülkesel hukuksal düzenlemelerdir. Ancak bu çok boyutlu değişim sürecinde Efesli bilge Herakleitos’un yaklaşık ikibinaltıyüz yıl önce dile getirdiği öne sürülen “*Halk yasayı kentlin surlarını savunur gibi mücadele ederek savunmalıdır*” önermesi bile her durumda ve koşulsuz olarak gözetilmesi gereken bir ilke olmaktan çıktı. Çok uzun bir zamandır yasalar da masumiyetini büyük ölçüde yitirdi çünkü

Öte yandan, bilirsiniz: Özellikle devlet mülkiyetinde ya da tekelinde olan her türden varlık ve etkinlik alanında uygulamaların hukuksal düzenlemelere dayandırılması, en azından “hukuk devletlerinde” öteden beri temel ilkedir. Örneğin, ülkemizde “orman” sayılan yerler tarihin tüm dönemlerinde devlet mülkiyetinde ve gözetiminde olmuştur. Bu nedenle de “orman” sayılan yerlerden yararlanılması, özellikle 19. yüzyıldan günümüze değin çeşitli hukuksal düzenlemelere dayandırılmıştır. Bu düzenlemelerle, en azından başlangıçta, ağırlıklı “orman” sayılan yerlerin korunması amaçlanmıştır. Ne var ki, bu amaç giderek ikincilleşti. Öyle ki, hukuksal düzenlemeler artık bu yerler ile bu yerlerdeki varlıkları metalaştırıp ticarileştirme araçlarına dönüştürüldü –“dönüştü” değil, dö-nüş-tü-rül-dü- Üstelik bu dönüştürüm doğa/orman korumacı duyarlılık ve çabalarının yaygınlaşmasına karşın gerçekleştirilebildi; üstelik şimdilerde de değiştiriliyor. Bu gerçeklik karşısında aklıma şu sorular geliyor:

- ✓ Söz konusu dönüştürümün temel nedenleri nedir?
- ✓ Doğa/orman korumacı duyarlılık ve çabaların giderek toplumsallaşıp yaygınlaşmasına karşın bu dönüştürüm neden engellenemedi, engellenemiyor?

İlk sorunun yanıtı bence çok açık: Temelde siyasal iktidarların sınıfsal niteliği ve ağırlıklı buna göre biçimlenen ekonomi politikalar ! Böylesi bir yanıtın çoğu kişiye soyut ya da genellemeci gelebileceğinin ayırdındayım kuşkusuz. Ancak böyle düşünenlere sormak isterim:

Peki; örneğin eğitim-öğretim, sağlık vb yaşamsal önemde kamusal alanlarda ya da 2021 yılında büyük yıkımlara yol açan orman yangınları ile son deprem öncesi, sonrası ve sonrasında yaşananlar sizce yalnızca şu ya da bu kişinin –“bakanın” ya da moda söylemle “*liyakatsiz kadroların*” 😊- beceriksizliği ya da kötücül amaçlarından mı kaynaklanıyor?

2000’li yıllarda, kamu yönetiminde çokça örneğini gördüğümüz gibi, beceriksizlik ya da kötücül amaçlar da bu sonuçlara yol açan koşulların oluşmasına katkıda bulundu kuşkusuz. Ancak, ülkemizde özellikle kamusal alanlarda yaşanan tüm olumsuzlukların bu türden öznel –“*subjektif*”- nedenlerle açıklanması, en hafif söylemiyle gerçekçi bir tutum değildir. Çok açık: İnsancıl, yetkin ve etkin bir kamuculuk egemen sınıflar, dolayısıyla güdümündeki siyasal iktidarlar için en istenmedik, kaçınılması ve önlenmesi gereken bir yönelimdir. Bu yönelim çoğu zaman, özellikle de 1980’den sonra her alanda yaygınlaşp egemenleşmedi mi?

Doğa/orman korumacı duyarlılık ve eylemlerin söz konusu dönüştürümü neden engelleyemediği sorusuna gelince... Bence bu sorunun da nedeni çok açık: Bu duyarlılık ve eylemler içinde bulunan kişi ya da kuruluşların, sıkça söylediğim gibi, çoğu durumda “tek ağaca bakmaktan ormanı görememeleri”, görebilenlerin ise çoğunlukla popülist söylem ve eylemlerle yetinmeleri; kısacası, “işin kolayına kaçmalarıdır”! Onların çoğunluğunu “dana pizolası yemekten vaz geçmeyip de danaların kesilmesine karşı çıkanlara” benzetiyorum 😊 Anlayamıyorum: Onca özverili uğraşılara karşın çoğunlukla alınabilen -ya da alınamayan- sonuçlar bu kişi ya da kuruluşlarda neden yaklaşım, tutum değişikliğine yol açmıyor acaba?

• Hukuksal düzenlemeleri tartışmak...

“Çok zor bir zanaat” bence... Bir kez, neredeyse özel bir dilsel alandır hukuk. Öyle ki, bu alanla gerektiğince tanışık olmayan birisi kolaylıkla “sapla samanı karıştırabiliyor”. Açık söyleyeyim, böylesi yanlışlıklara ben de çokça düşebiliyorum; oysa çok da özen gösteriyorum. Bu yanlışlıkların, yabancı dil kökenli sözcüklerin çokluğunun yanı sıra hukuksal düzenlemelerin yazımında Türkçemizin en yalın kurallarına bile uyulmamasından kaynaklandığını düşünüyorum. Özellikle son yıllarda yapılan hukuksal düzenlemelerin noktalama yanlışlıkları bile o denli çok ki, anlam kaymaları kaçınılmaz oluyor. Dolayısıyla da bitmez tükenmez tartışmalarla, başta zaman ve enerji olmak üzere akıl almaz boyutta kaynak harcanıyor.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

Öte yandan, böylesi yanılgılara yol açan nedenlerin bir başkası ise hukuksal düzenlemelerin neredeyse göksel bir varlık tarafından “bir gece ansızın” gündeme getirildiği, yansız ya da nesnel olduğu sanıdır. Oysa çok açık ve tarihsel olarak da kanıtlanmış: Hukuksal düzenlemeler;

- ✓ egemen üretim biçiminin bir **gereği** olarak, egemen sınıfların doğrudan ya da dolaylı, üstü örtük ya da açık istemleriyle gündeme getiriliyor, **gerektiğinde** de **gerektiği** gibi değiştiriliyor;
- ✓ dolayısıyla da yansız ya da nesnel değildir, çoğunlukla da olmamıştır !

Bu nedenlerle, hukuksal düzenlemeler ya da yapılan değişiklikler tartışılırken gündeme getirildiği dönemlerdeki

- ✓ sınıfsal ilişkilerin niteliği ile
- ✓ ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullarının gözden kaçırılmaması

göz önünde bulundurulması yönetsel bir zorunluluktur. Ancak, çoğunlukla, bu zorunluluk yerine getirilmiyor. Getirilmediği içindir ki getirilen öneriler temelsiz oluyor; benzetme yerindeyse “buz üzerine yazılmışçasına” çok daha kısa sürede siliniyor. İlginçtir bu tutum, yol açtığı onca yanılgıya ve olumsuzluğa karşın şimdilerde de yaygın olarak sürdürülüyor. Oysa, Albert Einstein mi ya da Mark Twain mi, kim söylediye artık, bilmiyorum: “*Delilik, aynı şeyi tekrar tekrar yapıp farklı sonuçlar beklemektir.*” Bu tutumun sonuçları ise ortada: 6831 sayılı Orman Kanunu’nda* otuz 2003-Mart 2023 döneminde olmak üzere yapılan tam kırkbeş değişiklik, dolayısıyla “ormanlarımız” ile ormancılığımızın içinde bulunduğu durum... Söz konusu tutum, bir bakıma “aptal puma belirtisi” değil midir sizce?

• Siyasal iktidarın akılalmaz bir “icadı”: “Torba yasalar”...

Siyasal iktidar TBMM’siz yasa yapmanın ya da değiştirmenin çok kolay bir yolunu bulmuştur: Deyim yerindeyse, “bir gece ansızın” gündeme getirdiği “torbalanmış yasa” önerileri ! Birbirleriyle ilgilisi olmayan çok sayıda yasa değişikliği önerisini bir “torbaya atarak” milletvekillerinin imzasıyla TBMM’ye sunuyor. TBMM’deki ilgili komisyonlar ile genel kuruldaki muhalefet milletvekilleri ne derse desin, sayısal çoğunluğuna dayanarak hemen hemen hiç değişiklik yapmadan da yasalaştırıyor. Böylece milletvekilleri, deyim yerindeyse, “ağızlarıyla kuş tutabilecek” denli becerili olsa bile yasama görevlerini gerektiğince yapamıyor. Bu, kimin işe yarıyor sizce? Bence TBMM’nin yoksanmasına ya da işlevsizleştirilmesine; dolayısıyla siyasal iktidarın “ben yaparım, olur...” pervasızlığına! Ülkemizde “milletin iradesinin” tek

adam ile onun “kapıkullarına” bu denli kolay teslim edilmiş olmasına mı yanayım bu sürecin geniş anlamda kamuya verdiği zararlara mı?

Uygulamanın son örneği, birbiriyle ilişkisiz on yasada değişikliği öneren ve çoğunluğu siyasal iktardan 203 milletvekilinin imzasıyla TBMM’ye sunulan **Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi** idi. İnanıyorum ki milletvekilleri her zaman yaptıkları (!) gibi bu “torbalanmış” yasa önerisini de ayrıntılı olarak incelemiş, gereksinme duydukları uzman kişiler ile ilgili meslek örgütlerine danışarak gerektiğince bilgilendikten sonra imzalamıştır 😊. İlginçtir siyasal iktidarın bu “uyanıklığı” da kanıksandı artık. Bu “torbayla”

- ✓ 6831 sayılı Orman Kanunu,
- ✓ 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun,
- ✓ 5488 sayılı Tarım Kanunu,
- ✓ 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun,
- ✓ 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun,
- ✓ 3402 sayılı Kadastro Kanunu,
- ✓ 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu,
- ✓ 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Hizmetleri Hakkında Kanun ile
- ✓ 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun’unun

* 6831 sayılı Orman Kanunu’nu bundan sonra yalnız “6831 sayılı yasa” olarak anacağım.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

çeşitli maddelerinde çok sayıda değişik yapılması “önerilmişti”. TBMM’de, tam da deprem yıkımlarının gündemde olduğu günlerde yapılan “gündem dışı” konuşmalar, onlarca önergeyle ilgili tartışmalar, milletvekillerinin birbirlerine sataşmaları ve yanıtları arasında gerçekleşen görüşmelerin şu trafiğine bakar mısınız:

Yasa önerisinin TBMM’ye sunulması: 1 Mart 2023

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu’na gönderilmesi: 2 Mart 2023

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu’nda görüşmeler: 8-9 Mart 2023

TBMM’de görüşmeler: 20-23 Mart 2023 !

Nedense depremlerin yol açtığı büyük yıkımlar ile siyasal iktidarın akıl almaz beceriksizlik ve aymazlıkları –*gerçekten de “beceriksizlik” ve “aymazlık” mı acaba?*- karşısında yoğun toplumsal tepkiler yaşanırken gündeme getirilen yasa önerisi, 277 “kabul” ve 33 “ret” oyuyla 😞 benimsenmiş, Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak 5 Nisan 2023 günü yürürlüğe girmiştir.

TBMM Komisyonları ile Genel Kurulu’nda yapılan görüşmeleri inceleyince hem çok şaşırdım hem de çok kızdım: Çünkü

- ✓ görüşmelere katılım yine çok düşük olmuş*,
- ✓ bilgi içeriği son derece zayıf tartışmalar yine ağırlıklı “orman” ya da “orman köylüsü popülizmi” düzeyinde kalmış;
- ✓ 6831 sayılı yasadaki orman ekosistemlerine onarılmaz zarar verebilen, “devlet ormanı” sayılan yerleri “yol geçen hanına” dönüştüren, ormancılık düzeninin çöktürülmesine dayanak olan maddelerine herhangi bir gönderme yapılmamış;
- ✓ muhalefet partilerinin eleştiri ve önerileri hiç dikkate alınmamış;
- ✓ görüşmeler sırasında iktidar ile destekçisi partilerden milletvekillerinin çok azı tartışmalara katkıda bulunmuş;
- ✓ özellikle tarım ve kırsal sorunlarla ilgili 5488, 3402, 540 ile 5648 sayılı yasalarda yapılacak değişiklikler hemen hemen hiç tartışılmamış;
- ✓ Tarım ve Orman Bakanı ise “zahmet edip” de görüşmelere katılmamıştır.

Peki; 7442 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinin gerek öncesinde gerekse sonrasında en duyarlı olması beklenen kişiler ile kuruluşların sergiledikleri sessizliğe, tepkisizliğe ne demeli? Yahu -*bağışlayın lütfen!*- iyiden iyiye çöktürülen iki kesimde, tarım ve ormancılıkta yaşamsal önemde değişikliklere yol açabilecek bu yasanın tarım, ormancılık, doğa korumacılığı vb alanlarının hiç olmazsa duyarlı kesimlerinde çok daha kapsamlı tartışılması gerekmez miydi? Delirmek bir yana, “çıldırma az kaldı” artık 😞 ...

• 6831 sayılı Orman Kanunu’nu ve yapılan değişiklikler nasıl tartışılmalı?

“... yapılan çok sayıda ilave değişiklikler nedeniyle yasalardaki bütünlük kaybolmuştur.”

(Türkiye Ulusal Ormancılık Programı 2004-2023)

Bu bağlamda önce şunları anımsatmama izin verin lütfen: Doğal süreçler, ortamlar ile varlıkların temel özelliklerinden birisi oluşumları için emek ve sermaye harcanmamış olmasıdır. Böyleyken egemen bireyler, sonra da sınıflar egemenliklerini, önce bunlardan yararlanmayı tekellerine alarak, çok daha sonralarıysa mülk edinerek oluşturmuştur. Bu süreç giderek karmaşıklaşmış, yanı sıra, kurumsallaşmış; “özel mülkiyetin kutsallığı” söylemi altında günümüzdeki yaygın toplumsal, ekonomik ve kültürel yapılar ile ilişkilere yol açmıştır. Öyle ki, böylesi ilişkiler içinde doğal süreç, ortam ve varlıklar üzerinde de özel

* Komisyonadaki görüşmelere Tarım ve Orman Bakanı Yardımcısı, Orman Genel Müdürü ile OGM Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanı vb “memurlar”, TMMOB Orman Mühendisleri Odası Genel Başkanı ile SS Türkiye Ormancılık Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürü de katılmıştır.

**Örneğin TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın web sitesini taradım. Hiçbir açıklama bulamayınca bir yazıyla başvurup “ne düşünüyorsunuz” diye sordum ancak hiçbir yanıt alamadım. Türkiye Ormancılar Derneği’nin ise yasalardan sonra (25 Nisan 2023) herhangi bir açıklaması olmadı. OMO’nun da bolca ihale duyurusu yapılan web sitesinde herhangi bir bilgiye, açıklamaya yer verilmedi.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

mülkiyetin bir hak olarak görülmesi olağanlaşmıştır. Böyle bir şey; doğal süreç, ortam ve varlıklar üzerinde özel mülkiyet olabilir mi, olmalı mı? Bu soruya olumlu yanıt verebileceklerin toprakların, doğal olarak oluşmuş orman ekosistemlerinin, bozkırların, akarsuların, göller ve denizlerin, şimdilik kimsenin aklına pek gelmiyor ama evrenin -yalnızca gezegenimizin değil!- korunması gereğinden söz etmesi bana pek de içtenlikli gelmiyor doğrusu. Sözelimi, iklimsel değişikliklere ilişkin, deyim yerindeyse “ne şiş ne de kebab yansın” benzeri tutumlar size anlamlı geliyor mu? Şu gerçek artık görülmeli; görülmesiyle de yetinilmemeli aşılmasına yönelik daha etkin çabalara girilmelidir:

Kapitalizm insanları emeğinin ürününün yanı sıra doğal süreçler, ortamlar ile varlıklara da yabancılaştırmıştır!

Doğa korumacı duyarlılıklar ile çabaların varlığı ve günümüzde ulaştığı yaygınlık düzeyi sizi yanıltmasın: Bu yabancılaşma, insanın benliğine öylesine içselleşmiştir ki izlerini –“kalıntıları”?- böylesi çabalar sırasında sergilenen yaklaşımlarda, söylemler ile eylemlerde bile görebiliyoruz. Dolayısıyla egemen sınıflar da emeğin yanı sıra araziler ile doğal süreçler, ortamlar ile varlıkların metalaştırılmasına yönelik çabalarını her koşulda sürdürebilmiş; doğrusu, bu doğrultuda önemli “kazanımlar” elde edebilmiştir. Egemen sınıfların bu “başarısında” görece en önemli aracı ise hukuksal düzenlemeler olmuştur. Şimdi aşağıda dikkatinize sunduğum Çizelge 1’e “alıcı gözle” bakmanızı öneriyorum:

Çizelge 1: Doğa, Arazi Temelli Etkinliklerle İlgili Yasaların Başlıcalarında Yapılan Değişikliklerin Sayısı

Yasalar	Toplam	2003-2023
6831 Sayılı Orman Kanunu (1956)	45	30
2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu (1983)	20	18
2872 sayılı Çevre Kanunu (1983)	16	9
2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu (1983)	8	7
3621 Sayılı Kıyı Kanunu (1990)	14	13
4342 Sayılı Mera Kanunu (1998)	23	21
5346 Sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (2005)	15	15
5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi İyileştirme Kanunu (2005)	9	9
5488 Sayılı Tarım Kanunu (2006)	7	7
6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun (2012)	12	12
TOPLAM	169	141

Gördüğünüz gibi, egemen sınıfların ülkemizde de arazi, doğa temelli etkinlik alanlarında amaçlarına uygun hukuksal çok sayıda hukuksal düzenleme yapılmasını, gerekli gördüğü durumlarda sıkça değiştirilmesini sağlayabilmiştir.

Çizelge 1’deki görünüm, ayrık –“*istisna*- sayılabilecek durumlar dışında temelde, egemen üretim ilişkilerinin bir sonucudur.* Ormancılığımızda, dolayısıyla “ormanlarımızda” yaşanan olumsuzlukların nedenlerinin de temelde bu gerçeklik göz ardı edilmeden sorgulanması gerekiyor. Böylesi sonuçları yalnızca siyasal iktidarların, somut olarak da ilgili bakanların yahut ilgili kurum ve kuruluş yöneticilerin beceriksizlikleriyle -“*ehliyetsizlikleriyle*”- ya da aymazlıklarıyla açıklanması, yaşamsal önemde yanlısamalara yol açıyor. Günümüzde özellikle kamusal alanda sürekli biçimde yaşanan onca olumsuzluğa karşın bu yanlısamaların sürdürülmesini, üstelik de bu denli yaygın olmasını anlayamıyor ve açıklayamıyorum doğrusu.

Öte yandan, tüm ekosistemleri gibi orman ekosistemleri de

- ✓ olası getirileri ile götürüleri kişilere ya da kuruluşlara özgülenemeyecek, özgülenmemesi gereken, “geniş anlamda kamusal”;
- ✓ uzunca bir zamandır ekonomik, dolayısıyla değişim değerinin, çok daha yakın zamanlardaysa ekolojik işlevlerinin de ayırdına varılmış olmasına karşın daha çok ekonomik getirili “kaynak” olarak değerlendirilen, bundan sonra da uzunca bir zaman yine böyle değerlendirilecek olan;

* Umarım ukalalık saymazsınız: Marx onlarca yıl önce şunu da söylemişti: “Varlıklarının toplumsal üretiminde, insanlar, aralarında, zorunlu, kendi iradelerine bağlı olmayan belirli ilişkiler kurarlar; bu üretim ilişkileri, onların maddi üretici güçlerinin belirli bir gelişme derecesine tekabül eder. Bu üretim ilişkilerinin tümü, toplumun iktisadi yapısını, belirli toplumsal bilinç şekillerine tekabül eden bir hukuki ve siyasal üstyapının üzerinde yükseldiği somut temeli oluşturur.” (Kaynak: Karl Marx, Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı, (Çeviren Sevim Belli), Sol Yayınları, 1979 Ankara, sayfa 24)

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

- ✓ yönetimiyle ilgili etkinliklerin uzun dönemli ve bütüncül olarak tasarlanması, planlanması ve yürütülmesi; bu amaçla, ilgili hukuksal ve kurumsal düzenlemelerin sıkça değiştirilmemesi gereken

oluşumlardır –“varlıklardır”?-. Ama egemen sınıflar, dolayısıyla siyasal iktidarlar günümüzde de orman ekosistemlerini daha çok ekonomik getirili “kaynak” olarak değerlendirmeye çabalamıştır. Kimbilir kaçınıcı kezdır yineliyorum ve şimdi bir kez daha söylüyorum: 6831 sayılı yasanın da çıkarılış amacı ile sonraki yıllar yapılan değişikliklerin bu gerçekler göz önünde bulundurularak tartışılması; genel olarak doğa, özel olarak da “orman popülizmden” kurtulmak gerekiyor. Çizelge 2/a ile Çizelge 2/b’yi özellikle bu gereği yerine getirmek için içtenlikle uğraş verenlerin bilgisine sunuyorum:

Çizelge 2/a: 6831 Sayılı Yasada 1956-2002 Döneminde Yapılan Değişiklikler

1959-2002 DÖNEMİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER		
Değiştiren Kanunun, KHK'nin Numarası	Değiştirilen Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1) 7395	1) 35	15.12.1959
2) 1056	2) + Ek Madde 1	17.07.1968
3) 1444	3) EK Madde 1	25.07.1971
4) 1744	4) 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 19 ile 34. Maddeleri; + Ek Madde 2, +Ek Madde 3, + Ek Madde 4, Geçici Madde 6	04.07.1973
5) 1906	5) 34. Madde, Ek Madde 3	14.06.1975
6) 2655	6) 34. madde	20.04.1982
7) 2896	7) 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 57, 59, 60, 64, 66, 71, 79, 84, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 115 ile 116. Maddeleri; Ek Madde 3, + Ek Madde 5, + Geçici Madde 5	23.09.1983
8) 3302	8) 2, 7, 8, 9, 10, 11, 52, 57 ile 62. Maddeleri; Geçici madde 2	19.06.1986
9) 3373	9) 1, 6, 7, 11, 12, 17, 31, 32, 34, 52, 64, 71, 84, 116, maddeleri	28.05.1987
10) 3493	10) 14, 91, 92, 94, 85, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 107, 110 ile 111. maddeler	11.11.1988
11) 4079	11) 12. maddesi	08.03.1995
12) 4114	12) 76, 83, 105 ile 110. maddeler	08.07.1995
13) 4569	13) 75. Madde; + Ek Madde 6, + Geçici Madde 7	30.05.2000
14) 4570	14) 75. Madde, + Ek Madde 6	30.05.2000
15) 4629	15) 64. Madde ile Ek Madde 3 (Yürürlükten Kaldırma)	1/1/2002 tarihinden geçerli olmak üzere 3/3/2001
47 yılda toplam 15 değişiklik ! (Yıllık Ortalama Değişiklik: 15/47 = 0,319) Anayasa Mahkemesi iptal kararı yok !		

Gördüğünüz gibi, 6831 sayılı yasada özellikle 1983 yılında çıkarılan 2896 sayılı yasayla yapılan değişikliklerle

- ✓ tam 59 maddesi yeniden düzenlenmiş, birer de ek ve geçici madde getirilmiştir;
- ✓ 2. maddesi, 1982 Anayasasının 169 ile 170. maddeleri uyarınca hukuksal olarak “orman” sayılabilecek yerlerin kapsamını daha da genişletecek biçimde değiştirilmiştir;
- ✓ 17. maddesi uyarınca “devlet ormanı” sayılan yerlerden, başta turizm olmak üzere ormancılık dışı amaçlarla yararlanma izinlerinin kapsamı genişletilmiştir!
- ✓ “sınırları içinde verimli orman” bulunması koşulu getirilerek “orman köylüsü” sayılanlara sağladığı kimi haklar kısıtlanmıştır!

Bu değişiklikleri sizce dönemin ormancılığındaki “liyakatsiz kadrolar” mı yaptı? Bu soruya yanıt verirken 1980’li yılların özellikle ilk yarısında ülkemizde yaşanan baskıcı siyasal ve ekonomik koşullarını, yanı sıra, dönemin DPT Müsteşarı Turgut Özal’ın yönetiminde uygulanan IMF destekli ünlü “24 Ocak 1980 İstikrar Programı” uygulamalarını anımsamanızı öneririm.

Şimdi bir de 2003-2023 döneminde yapılan değişikliklere bakalım:

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

Çizelge 2/b: 6831 Sayılı Yasada 2003-Nisan 2023 Döneminde Yapılan Değişiklikler

2003- Nisan 2023 DÖNEMİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER		
Değiştiren Kanunun, KHK'nin Numarası	Değiştirilen Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
16) 4915	1) 77. madde	11.07.2003
17) 4999	2) ~~17/H~~ , 2, 7, 9, 10, 11, 12, 27, 41, 42, 58, 100 ile 116. maddeler; +Ek Madde 7, +Ek Madde 8	18.11.2003
18) 5177	3) 16. madde	05.06.2004
19) 5192	4) 17 , 71 ile 108. Maddeler; Ek Madde 8 ve İşlenemeyen Hüküm Geçici Madde 1	03.07.2004
20) 5218	5) 110. madde	21.07.2004
21) 5728	6) 70, 77, 78, 79, 80, 83, 84, 85, 88, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111/a, 112, 113, 114 ile 116. Maddeler; Ek madde 7	23.01.2008
22) 5801	7) +Ek Madde 9	13.08.2008
23) 5831	8) 7, 9 ile 45. maddeler; +Ek Madde 10	27.01.2009
24) 5995	9) 16. madde	24.06.2010
25) 6001	10) 17 . Madde; Ek Madde 9, +Ek Madde 11 ve +Geçici Madde 8	13.07.2010
26) 6111	11) 19, +Ek Madde 12	25.02.2011
27) 6217	12) 91, İşlenemeyen Hüküm	14.04.2011
28) KHK/657	13) 7. Madde	02.11.2011
29) KHK/666	14) 12 ile 71. maddeler	31.12.2011
30) 6292	15) 7, 8, 9, 10, 11, 12 ile 17 . maddeler; Ek Madde 9 ,	26.04.2012
31) 6306	16) +Ek Madde 13	31/05/2012
32) 6444	17) +Ek Madde 11	15.03.2013
33) 6462	18) 71. madde	03.05.2013
Anayasa Mahkemesi 22/5/2013 tarihli, E: 2012/108, K: 2013/64 sayılı Kararı		
Anayasa Mahkemesi 27/12/2012 tarihli, E: 2011/139, K: 2012/205 sayılı Kararı		
34) 6527	19) 31 ile 32. Maddeler; Ek Madde 9	01.03.2014
35) 6552	20) 11 +Ek Madde 14	11.09.2014
36) 6745	21) +Geçici Madde 10, +Geçici Madde 11	07.09.2016
37) KHK/694	22) 17 . madde	25.08.2017
38) 7078	23) 17 . madde	08.03.2018
39) 7139	24) 7, 9, 18 , 30, 40, 69, 70, 72 ile 73. maddeler; Ek Madde 5, +Ek Madde 15, +Ek Madde 16, +Ek Madde 17	28.04.2018
40) KHK/700	25) 3, 13, 17 , 24, 28, 35, 68 ile 77. maddeler; Ek Madde 16	09.07/2018
41) 7201	26) Ek Madde 8 ile Ek Madde 16; +Geçici Madde 12	24.12.2019
42) 7255	27) 1, 18 ; 94, 116 ile Ek Madde 9	28.11.2020
43) 7333	28) 17	28.7. 2021
44) 7346	29) 18	25/12/2021
45) 7442	30) 4, 16, 17, 27, 31, 33, 34, 41, 42, 54, 71, 75, 89, 94, 97, 100, 105, 109, 110, Ek Madde 6, +Ek Madde 18, +Ek Madde 19, +Ek Madde 20, +Geçici Madde 13	5/4/2023
21 yılda toplam 30 değişiklik ! (Yıllık Ortalama Değişiklik: 30/21 = 1,429)		
İki Anayasa Mahkemesi İptal Kararı var !		

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

Çizelge 2/a ile Çizelge 2/b'yi topluca değerlendirildiğinde ortaya şöyle bir görünüm çıkıyor:

<p>6831 sayılı yasada 115'i 1956-2002 (47 yıl !) ve 113'ü 2003-2023 (21 yıl !) döneminde olmak üzere toplam 228 madde değişikliği yapılmıştır ! Madde değişikliği katsayısı 1956-2002 döneminde 2,447 iken 2003-2023 döneminde 5,381 olmuştur (2,2 kat daha fazla !)</p>
<p>2003-2023 dönemindeki 21 yılda toplam 30 değişiklik yapılmıştır ! (Yıllık Ortalama Değişiklik: 30/21 = 1,429) Üç de Anayasa Mahkemesi iptal kararı var !</p>
<p>1956-2023 dönemindeki yıllık ortalama değişiklik: 45/66 = 0,682 1956-2002 dönemindeki yıllık ortalama değişiklik: 15/47 = 0,349 2003-2023 dönemindeki yıllık ortalama değişiklik: 30/21 = 1,429</p>
<p>2003-2023 dönemindeki Yıllık Ortalama Değişiklik; 1956-2002 dönemindekini 4,48 katı ! 1956-2023 dönemindekini 2,095 katı !</p>
<p>Toplam 20 Ek Maddenin 15'i 13 geçici maddenin de 6'sı 2002'den sonra getirilmiştir !</p>
<p>Yapılan değişiklikler kapsamında; 16. madde 3 17. madde 8 18. madde 3 kez değiştirilmiştir !</p>
<p>5 Nisan 2023 günü yürürlükte olan 6831 sayılı yasa 1973-2023 döneminde değişik yıllarda çıkarılmış tam 26 yasadan oluşuyor ! Bu yasaları 19'u 2003-2023 döneminde çıkarılmıştır.</p>

Bu noktada yasanın özellikle en çok değiştirilen üç maddesine dikkat etmenize öneririm. Anımsayacaksanız; 6831 sayılı yasanın

16. maddesi

"Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine...";

17. maddesi

"Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, hava ayrıştırma, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerinin; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde ..." ile

18. maddesi ise

"Devlet ormanlarında; arkeolojik kazı ve restorasyon yapılmasına ve bu alanların kullanımına, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunması için gerekli tesislere, odun kömürü, terebentin, katran, sakız gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocakların açılmasına, orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına ve göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık, midye ve istiridyeye üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulmasına; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına..."

izin verilmesine ilişkin kurallar içeriyor. Bunlara, başta Ek Madde 11, Ek Madde 12 ile Ek Madde 16 olmak üzere 6831 sayılı yasaya getirilen 15 ek maddenin eklenmesini gerekiyor. Bu düzenlemelerin ülkemizde özellikle son yirmibir yılda, başta inşaat olmak üzere izlenen arazi temelli ekonomik gelişme politikalarının egemen olduğu bir dönemde gerçekleştirilmiş olması rastlantı mıdır sizce? Yahut şöyle sorayım: Çizelge 2/a ile Çizelge 2/b'de sergilenen görünlere karşın aklınıza hâlâ, sözgelimi,

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

“- Siyasal iktidarları 6831 sayılı yasayla ne derdi var?” ya da

“- Bu değişiklikler de yine “liyakatsiz kadroların işi” mi?

vb anlamsız sorular gelmiyordur umarım.

Kısacası, demem o ki;

- ✓ 6831 sayılı yasadaki yapılan değişikliklerin temel nedenlerinden birisi uzun yıllar “orman köylüsü popülizmi” olmuş, son yirmibir yıldaysa bu yönelime bir de başta inşaat, turizm, madencilik, enerji olmak üzere arazi temelli yatırım politikaları eklenmiş; bu yönelim giderek başat duruma gelmiştir.
- ✓ 6831 sayılı yasa yapılan onlarca değişiklik ve eklemelerle artık bütüncül bir “orman kanunu” olmaktan çıkarılmıştır.

6831 sayılı yasadaki bitmez tükenmez değişiklikler, temel nedenleri göz önünde bulundurmadan tartışılması, deyim yerindeyse “işin kolayına kaçmaktır”, “havanda su dövmektir”, “yasak savmadır”!

• Yasak savmak mı isteniyor acaba?*

Bu bağlamda OMO’dan (TMMOB Orman Mühendisleri Odası) söz edemiyorum ne yazık ki: Anayasanın 135. Maddesinde sözü edilen “*kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu*” özelliğini büyük ölçüde yitirmiş, ormancılık alanında “uzmanlık eğitimleri” verdiğini öne süren bir tür “dershaneye” dönüşmüştür çünkü. 1924 yılında kurulmuş, 1951 yılından bu yana “*kamu yararına çalışan cemiyet*” olarak etkinlikte bulunan TOD (Türkiye Ormanlılar Derneği) ise daha çok ormancı teknokratların üyesi olabildikleri bir “meslektaş” örgütüdür. Geçmişte “ormanlarımıza” ve ormancılığımıza sahip çıkmak amacıyla görkemli savaşlar verebilmiş, bu süreçte siyasal iktidarların baskılarını göğüsleyebilmiş TOD 6831 sayılı Orman Kanunu’nu değiştirecek “son” yasa önerisi karşısında da duyarsız kalmamıştır. Ne var ki, TOD, yasa önerisi gündeme geldiği günlerde önerinin gerekçesinden hareketle yaptığı basın açıklamasında nasıl oluyor da şu görüşleri öne sürebilmiştir**:

“...Bu tespitlerin, ormanlarımızın geleceğine yönelik tedbirlerin alınacağını -en azından iyimser bir başlangıç olabileceğini- düşünmek isterken; teklifin bütününe baktığımızda, çok ciddi tutarsızlıkların olduğunu görmek, bizleri hayal kırıklığına uğratmıştır.”

“...izin irtifak konusunda; tahsisteki kamu yararının, zorunluluk ve önceliklerin neler olduğu çok net ve anlaşılır kriterlerle ortaya konulmalı ve ciddi kısıtlamalar getirileceği kamuoyuna açıklanmalıdır.”

İyi de, uzman bir kuruluşun bugüne değin yaptıkları ile hiç yahut gerektiğince yapmadıkları ortada olan bir siyasal iktidara bu türden soyut göndermeler yapmak yerine “*ortaya konulması*” beklenen

“...izin irtifak konusunda; tahsisteki kamu yararının, zorunluluk ve öncelikler...”

ile “*kamuoyuna açıklanması*” istenen

“...çok net ve anlaşılır kriterler(in)”

neler olabileceğine ilişkin somut öneriler getirmesi gerekmez miydi?

Öte yandan, TOD’un aynı açıklamasında, siyasal iktidarın yasa önerisinin 6831 sayılı yasanın 17. Maddesinin değiştirilmesine ilişkin 11. maddesinin gerekçesi bile bakın nasıl değerlendirilmiştir; olduğu gibi aktarıyorum:

*Bu bağlamda böylesine “derin” 😊 konularla pek de ilgilenmeyen çevre, doğa, orman korumacısı kişi ve kuruluşlara ise en azından şimdilik “dokunmak” istemiyorum.

**TOD, “1 Mart 2023 Tarihinde Adalet ve Kalkınma Partisi Milletvekilleri Tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne Sunulan “Tarım Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Hakkında Basın Açıklaması”, <https://ormancilardernegi.org/HaberDetay?Id=158&t=1>; 17 Mart 2023, Erişim 1 Nisan 2023)

Ayrıca TOD’un yanı sıra Türkiye Ormanlılar Derneği Bilim Kurulu Üyesi ve ormancılık politikaları uzmanı Prof. Dr. Erdoğan Atmış, (“Prof. Dr. Atmış Orman Kanununu Eleştirdi”, <https://www.korfezgazete.com/prof-dr-atmis-orman-kanununu-elestirdi/>, 27 Mart 2023), İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Doğanay Tolunay, “Özel ormanları imara açacaklar”, <https://www.cumhuriyet.com.tr/cevre/ozel-ormanlari-imara-acacaklar-2068620>, 6 Nisan 2023). Ancak, bu değerlendirmelerde ülkemizde, özellikle de ormancılığımızda pek yaygın olan yaklaşım korunmuş; yine yapılan düzenlemelerin yol açabileceği olumsuzluklar, yapılması gerekenlerle ilişkilendirilerek tartışılmamıştır.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

“Teklifin 11’inci maddesine ait gerekçede; “Ormanların kanun dışı müdahalelerden korunması için sınırları kesinleşmiş orman alanlarında devam eden her türlü bina ve tesis inşaatlarının suç tutanağı düzenlenmesi aşamasında **durdurulmaması veya yıkılmaması sonucu inşaatlara devam edilmesi nedeniyle** kovuşturma sonucunda verilecek kararların infazı güçleşmekte, halk ile zaman zaman karşı karşıya gelinmektedir.” denilmektedir. **Burada son 21 yıldır orman alanlarımızda yapılagelen bilinçli yanlışların sonucu açık bir şekilde itiraf edilmektedir.**”

Açıklamada “Burada son 21 yıldır orman alanlarımızda yapılagelen bilinçli yanlışların sonucu açık bir şekilde itiraf edilmektedir.” derken sorulması da gerekmiyor muydu:

“...orman alanlarında devam eden her türlü bina ve tesis inşaatlarının suç tutanağı düzenlenmesi aşamasında...”

neden “durdurulamıyor” ya da “yıkılmıyor”? Ayrıca, “bilinçli yanlış” ne demektir; çok daha önemlisi, bu söylem siyasal iktidarın yaptıklarını yanlışlıkla –“sehven yanlışlık” 😊- yaptığı anlamına da gelmiyor mu? Ek olarak, nasıl oluyor da

“... inşaatlara devam...”

edilebiliyor? Sonra,

“... kovuşturma sonucunda verilecek kararların infazı...”

“güçse” (!), bu “güçlüğün” nereden kaynaklandığının, yanı sıra, aşılması için gereğinin neden yapılmadığının da sorulması ya da sorgulanması gerekmiyor muydu?

Kaldı ki; ki sormak, sorgulamak da yeterli değildir bence; TOD gerek yasa önerisi TBMM’de görüşülürken de bu doğrultuda kamuoyunu uyarma çabasına girmesi gerekirdi. Ancak, TOD ne yasa önerisi TBMM’de görüşülürken ne de yasa yürürlüğe girdikten sonra böyle bir çabaya girmiştir.

Bu soruları salt TOD’u eleştirmek için söylemiyorum kuşkusuz; derdim, bir alan uzmanı, üstelik de gönüllü bir kuruluşun açıklamasına egemen olan yaklaşım biçimidir. Ne yazık ki böylesi yaklaşımlar yalnızca TOD’da değil çoğu meslek örgütü, sendika, gönüllü kişi ile kuruluş arasında da son derece yaygındır: Olumsuzlanan bir gelişme gündeme geldiğinde basın açıklaması yap, gerekirse söyleşi, açık oturum vb bir etkinlik düzenle, sonra; sonrası yok !

Anlayamıyorum: Özellikle kamusal alanlardaki olumsuzlukların önlenmesi ve çözümlenmesine yönelik çabalar sırasında “tek ağacın yanı sıra ormanı da görmemekte”, yanı sıra, göstermelik sayılabilecek etkinliklerle yetinmekte neden bu denli ısrar ediliyor ki?

• 7442 sayılı yasayla 6831 sayılı Orman Kanunu’na “tüy dikilmiştir!”

“... Orman Kanunu’ndaki değişiklikler ile orman köylülerimiz ve vatandaşlarımız için pek çok sorun çözüme kavuşturulmuş, bununla birlikte ormanlarımız ve ormancılığımız için de önemli kazanımlar elde edilmiştir.”

(OGM, “Orman Kanunu Resmi Gazete’de”,
<https://www.ogm.gov.tr/tr/haberler/orman-kanunu-resmi-gazete>’de 1, 15 Nisan 2023

7442 sayılı yasayla 6831 sayılı yasanın 20 maddesi değiştirildi; 3 ek madde ve 1 geçici madde getirildi*. Görünüşe bakılırsa yasa önerisi ve gerekçeleri tümüyle OGM tarafından hazırlanmış. Yasa önerisinde kimi ormancılık işlemlerinin daha etkin yapılabilmesi, bu kapsamda başta orman yangınlarının ve zararların en aza indirilmesi olmak üzere “orman koruma” önlemlerinin pekiştirilmesi vb ilk bakışta olumlanabilecek değişikliklerin yapılması hedeflenmiş sanki. Ancak anlaşılın OGM yöneticilerinin

- ✓ 2019 yılında Ege ile 2021 yılında Akdeniz Bölgesi’nde çıkan ve son 80 yılda görülmedik denli büyük yıkımlara yol açan orman yangınlarını söndürmekte sergiledikleri “asrın başarısızlığından” gereken dersleri çıkaramamış;
- ✓ özellikle 6831 sayılı yasanın ormancılığımızda, dolayısıyla “ormanlarımızda” yol açtığı yıkımları önlemek ve onarmak gibi bir “dertleri” olmamış.;
- ✓ genel seçimlerde siyasal iktidarın, daha doğru bir söyleyişle Cumhurbaşkanı adayının “şirinliğinin” 😊 artırılmasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

*14, 16, 17, 27, 41, 31, 33, 34, 42, 54, 71, 75, 89, 94, 97, 100, 105, 109, 110, Ek Madde 6, Ek Madde 18, Ek Madde 19, Ek Madde 20, Geçici Madde 13. Bunlardan 31, 33 ile 34. maddelerdeki değişikliklerin uygulanması ise 5 Ekim 2023 tarihinden sonrasına bırakıldı. Nedeni açıklanmamıştır.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

OGM'nin web sitesinde 5 Nisan 2023 günü yer verilen şu görselin altında yapılan açıklamalar böyle olasılıkları da akla getiriyor çünkü.* Açıklamada yapılan değerlendirmeler şu başlıklar altında sunulmuş; olduğu gibi aktarıyorum:

Şehitlik

Orman yangınları ile mücadele sırasında hayatını kaybeden Orman Teşkilatı mensupları, kamu çalışanları ve gönüllüler şehit sayılacak.

ORMANCILIK FAALİYETLERİ DÜZENLEMELERİ

Ormancılık Faaliyetleri kapsamında kanunlaşan içeriklerden bazıları şu şekilde:

Orman yangınları ile mücadele

Fiili olarak 7/24 yürütülen orman yangınları ile mücadele çalışmaları yasal olarak tüm yıla yayılacak. Orman yangınlarına sebep olanlara verilecek cezalar arttırılacak.

Ormancılıkta dijitalleşme

Kesilecek ağaçların belirlenmesinden, nakledilmesine kadar tüm iş ve işlemler dijitalleşecek.

Ormanların daha etkin korunması

Ormanlık alana hafriyat, çöp vb dökmek orman suçu haline gelecek. İşgal neticesinde inşa edilen tesisler idare tarafından yıkılabilecek. Ormanda işlenen suçlara anında müdahale edilerek ormanlarımız daha etkin şekilde korunacak.

Bu vesileyle belirteyim: Ben “başkaları gibi” 😊 siyasal iktidardan 6831 sayılı yasadaki, sözgelimi;

- ✓ “devlet ormanı” sayılan yerlerde, bu kapsamda “devlet ormanları sınırları içindeki tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, verimli orman alanları, orman parkları, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi” için izin verilmesi;
- ✓ “ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, hava ayırıştırma, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerinin; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıkların; devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılması”;
- ✓ “devlet ormanı” sayılan yerlerdeki maki ve “bozuk” –“düşük kapallıkta- sayılan orman ekosistemlerinin özel meyve bahçeleri ile “odun tarlalarına” dönüştürülmesi;

* Görsel ve açıklama: OGM “Orman Kanunu Resmi Gazete’de”, <https://www.ogm.gov.tr/tr/haberler/orman-kanunu-resmi-gazete> 1, 5 Nisan 2023, Erişim 7 Nisan 2023.

**Neden “orman ürünleri hasadında” çalışanlar da değil? Sonra, ne “kerestesi” ya? Yapılan düzenlemelerin hiçbir yerinde “keresteden” söz edilmiyor ki; “yapacak emval”, “kerestelik emval”, “endüstriyel emval”den söz ediliyor. Özensizliğin, işbilmezliğin “daniskası” bu olsa gerek 😞

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

- ✓ “devlet ormanı” sayılan yerlerin içinde ve bitişiğinde bulunan yaylalardaki kaçak yapılaşmaların yasal duruma getirilmesi;
- ✓ orman kadastro çalışmaları 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 4. maddesi uyarınca “kadastro ekiplerinin” de yapılması;
- ✓ kesilebilecek ağaçların dikili durumdayken ihalelerle satılması;
- ✓ başta orman amenajman planlarının yapımı olmak üzere temel ormancılık çalışmalarının özelleştirilmesi

vb uygulamalara dayanak olan kuralları yürürlükten kaldıracak değişiklikler yapmasını beklemiyordum kuşkusuz. Tamam, pek hayalciyimdir ama o denli de değil... Ayrıca, yapılan açıklamada yer verilen

“...Orman Kanunu'ndaki değişiklikler ile orman köylülerimiz ve vatandaşlarımız için **pek çok sorun çözüme kavuşturulmuş**, bununla birlikte **ormanlarımız ve ormancılığımız için de önemli kazanımlar elde edilmiştir.**”

savını, bağışlayın lütfen, “yiyebilecek” denli saf da sayılmam.

Şimdi 7442 sayılı yasayla, başta 6831 sayılı yasa olmak üzere ilgili yasalarda yapılan değişiklikleri “tartışabiliriz” sanırım.

- (1) 6831 sayılı yasanın “Ormanların muhafazası” başlığı altında yer verilen 14. maddesi, “devlet ormanlarına” -neden yalnızca “devlet ormanlarına”?- zarar verebileceği düşünülen eylemler sayılmıştır. 7442 sayılı yasayla bunlara bir de “F” bendi olarak

“Nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat artığı atmak” da

eklenmiştir. Bu tam anlamıyla göstermelik düzenleme ile

- ✓ 6831 sayılı yasanın 16. maddesindeki, ağaçlandırmaya uygun duruma getirilmesi (!) amacıyla da olsa belediyelere, yanı sıra, gerçek ve tüzel kişilere bedeli karşılığında izin verilebilmesi,
- ✓ 126 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 2. maddesinin 13. bendindeki “Afet alanlarından çıkan yıkıntı atıklarının dökümü çevrenin korunmasına ilişkin önlemler alınmak kaydıyla ilgili valilikçe belirlenen alanlara...” yapılması yapılır”

kuralları nasıl bağdaştırılabilecek?

- (2) 6831 sayılı yasanın 16. maddesindeki “Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesisleri...” için izin verilebilecek yerler kapsamına “verimli orman alanları” ile “orman parkları” da alındı; sanki daha önce izin verilmemiş gibi... Ne yasanın en son 2010 yılında değiştirilen 16. maddesinde ne de Orman Kanununun 16 ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği'nde “verimli/verimsiz orman” ayrımı yapılmıyordu. Anlaşıyor ki, 16. Madde ile Yönetmeliğin uygulanması sürecinde namuslu yöneticiler “verimli orman” sayılan yerlerde madencilik yapılmaması için özen gösteriyor, belki de engellemeye kalkışıyor (!) Artık bunu da yapamayacaklar. 7442 sayılı yasayla yapılan değişiklikle “yol” madencilerin ayaklarına takılabilecek bu türden engellemelerden de tümüyle temizlenmiştir çünkü.

Öte yandan, 7442 sayılı yasayla 6831 sayılı yasanın 16. maddesine göre madencilik etkinliklerine izin verilebilecek yerler arasında “orman parkları”^{**} da sayılmıştır. OGM'nin genel olarak benim de

* İlginç mi gülünç mü, bilemedim: Ormancılığımızda uzunca bir zamandır “verimli orman” yerine artık “normal kapalı orman” terimi kullanılıyor. Başta “orman envanteri” olmak üzere pek çok veri bu ad altında üretilerek kamuoyuna sunuluyor.

**Daha önce uzun yıllar “orman içi dinlenme yerleri”, daha sonra “mesire yerleri” olarak anılan yerlere belki de “fiyakalı” olduğu (!) düşünülen “orman parkı” adı verilmiştir. 2022 yılında yürürlüğe konulan Orman Parkları Yönetmeliği'nin 3. maddesine göre “orman parkları” da;

“Devlet ormanlarında, toplumun çeşitli dinlenme, eğlenme ve spor ihtiyaçlarını karşılamak, yurdun güzelliğine katkı sağlamak ve turistik hareketlere imkân vermek maksadıyla kullanıma ayrılan...”

yerlerdir. Nisan 2023 itibarıyla ülkemizde 1842 alan “orman parkı” olarak ayrılmıştır. OGM'nin benzer amaçlarla bir de “şehir ormanları” uygulaması olduğunu anımsatayım. Ek olarak, böylesi uygulamaların artık “devlet ormanı” sayılan yerlerden yararlanmanın ticarileştirilmesine yönelik olduğunu belirteyim

olumladığım bu uygulamasıyla en azından ödeme gücü olan yurttaşlarımız söz konusu yerlerden yararlanabiliyordu. 7442 sayılı yasayla 6831 sayılı yasanın 16. maddesi yapılan değişiklikle bu gibi yerlerde de madencilik etkinliklerine izin verme uygulaması sürdürülmüştür. “İnsafınız kurusun”; başka ne söyleyebilirim ki?

(3) 2010 yılında

“Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında...”

yalnızca “büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin” verme olanağı getirilmişti. İlginçtir, bu düzenlemenin yol açabileceği ekolojik sorunlar da kamuoyunda gerektiğince tartışılmamıştı: Oysa madencilik etkinlikleriyle özel yapısal özelliklere sahip olan orman toprağı tümüyle kaldırılabilir. Oluşan çukurların “inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilebilmesi” olanaksız olmasa da, öncelikle ekolojik olarak son derece güçtür. Bu güçlük taşınacak “inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıklarının” fiziksel ve kimyasal özelliklerinin yanı sıra “doldurma” işleminin gerektiğince yapılıp yapılmamasına bağlı olarak daha da artıp, olanaksızlığa dönüşebilir. Uygulama, artık belediyelere “bedeli karşılığında” izin verilmesinin yanı sıra “ihale” yöntemiyle de yaptırılabilir. Bu uygulamanın sonucu ne olabilir; sözgelimi, bu düzenleme kayırmacı siyasal iktidarlarca nasıl kullanılabilir sizce? Bence orman ve maki ekosistemlerimizi parası olan daha çok kirletecektir; başka bir söyleyişle, böylesi alanlarda da “parası olan düdüğü kafasına göre çalabilecektir.”

Öte yandan, Sayıştay “Orman Genel Müdürlüğü’nün Denetim Raporlarında” sürekli olarak “rehabilitasyon” çalışmalarının gerektiğince yapılmadığını belirtiyor. Örneğin:

“Mevzuatta yer alan rehabilitasyona ilişkin hükümlerin etkin bir şekilde uygulanmamasından ötürü yıllardır orman arazileri üzerinde rehabilitesi (çevre ile uyum çalışması) hiç yapılmamış veya kısmen yapılmış maden alanları bulunmaktadır... Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü muhasebe birimi hesabına yatırılan çevre ile uyum bedelinin (teminatın) şimdiye kadar Orman Genel Müdürlüğü tarafından anılan kurumdan talep edilmemesi de mevzuata uygun görülmemektedir.” (Kaynak: TC Sayıştay Başkanlığı Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Sayıştay Denetim Raporu, Eylül 2022, Ankara, Sayfa 21)

OGM ise, öncelikle “rehabilitasyon” çalışmalarının gerektiğince yapılması için çaba göstereceğine, üç-beş kuruş daha fazla kazanmak için böyle bir uygulamayı sürdürüyor; “ört ki ölem”!

(4) Birisi kalkıp da “- Cumhuriyet dönemi ormancılığının en övünç verici başarımlarından biri nedir?” diye sorsa, duraksamaksızın;

“-‘Devlet ormanı” sayılan yerlerin içinde ya da bitişiğinde yaşayan, çok uzun zamandır da “orman köylüsü” olarak anılan görece daha yoksul yurttaşlarımızın yaşama koşullarını dert edimesidir!”

yanıtını verirdim. Bu uygulama o yurttaşlarımızın, deyim yerindeyse “kara kaşı gözü” için yapılmıyordu; daha çok “orman” sayılan yerler ile buralardaki orman ekosistemlerinin korunmasıydı. Gerçekten; henüz 1920 yılındayken 39 sayılı Baltalık Kanunu ile 1924 yılında 484 sayılı Devlet Ormanlarından Köylülerin İntifa Hakkı Kanunu çıkarılmış; 1937 yılında çıkarılan geniş kapsamlı 3116 ve 1956 yılında çıkarılan 6831 sayılı Orman Kanunları ile Anayasalarımızda bu yurttaşlarımıza yönelik çok sayıda kurallara yer verilmiş; ilgili bakanlıklarda özel birimler oluşturulmuş, azımsanmayacak boyutlarda kaynak aktarılmıştır. Artık giderek “orman köylüsü popülizmine” dönüşen bu çabaların “ormanlarımıza” yanı sıra, ormancılığımıza “getirileri” ile “götürülerinin” ne olduğunun sorgulanması gerektiğini düşünüyordum. Ancak 7442 sayılı yasayla 6831 sayılı yasanın konuyla ilgili 31, 33 ile 34. maddeleri ile 6292 sayılı “Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve...” Kanunu’nun 10. maddesinde yapılan değişiklikleri, sözgelimi, Anayasanın 170. maddesindeki kuralların yaşama geçirilmesinin yine “bir başka bahara kaldığını” düşünüyorum. Peki şaşırdım mı; kesinlikle hayır, hiç şaşırmadım. OGM bu düzenlemesiyle de bir kez daha “asil azmaz, bal kokmaz, kokarsa yağ kokar, onun da aslı ayrandır” atasözünün ne denli gerçekçi olduğunu açıklıkla ortaya koydu çünkü. Neydi o “Orman köylüsünün korunması” başlıklı 170. maddesindeki kurallar, anımsadınız mı? Anımsatayım:

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

“Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirler (in)...” alınması;

“... bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına” çıkarılması...”;

“...orman **içindeki** köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi...”;

“...anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi...”;

“... bu halkın işletme araç ve gereçleriyle diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler...” alması;

“...Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler(in), Devlet ormanı olarak derhal...” ağaçlandırılması...”

Bu kurallar, Anayasanın yürürlüğe girdiği 1982 yılından bu yana hiçbir siyasal iktidar tarafından yaşıma geçirilmemiştir. 7442 sayılı yasayla gerek 6831 gerekse 6292 sayılı yasanın söz konusu maddelerinde yapılan değişiklikler kapsamında da bu doğrultuda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Böyleyken, sözgelimi, “orman köylüsü” sayılan yurttaşlarımızın varlık gerekçesi

“Orman köylüsünün yaşam koşullarını iyileştirmek, ekonomik ve sosyal yönden kalkınmalarını sağlamak...”

olarak açıklanan OR-KOOP (Türkiye Ormancılık Kooperatifleri Merkez Birliği) vb örgütler bile bu doğrultuda etkin bir çaba içinde olmamış ya da olamamıştır.*

Devlet orman işletmelerinin vahidi fiyat düzeniyle -bir tür parça başına götürü bedel ödeme - yaptırdığı ağaç kesme, tomruklama ve taşıma işlerinde onlarca yıldır gerçekten de “çağdışı” sayılabilecek ilişkiler yaşanıyor. Örneğin, bu bedel ödeme düzeninde

- ✓ işi yapanların – işi “üstlenenlerin”- grevli, toplu sözleşmeli sendikalarda örgütlenmesi olanaksızlaşıyor; toplumsal güvence haklarından yoksun kalması kısıtlanıyor;
- ✓ özellikle ağaç kesme, tomruklama ve taşıma çalışmaları sırasında orman ekosistemlerine onarılamayacak zararlar verilebiliyor.

Yapılması gereken bu düzenin değiştirilmesidir; benzetmek yerindeyse “ulufe dağıtırcasına” ödemeler yapılması değildir. Üstelik böylesi ödemeler çoğunlukla söz konusu işleri yapanların eline geçmiyor.

Kısacası, 7442 sayılı yasayla 6831 ile 6292 sayılı yasaların söz konusu maddelerinde yapılan düzenlemelerle, özellikle ağaç kesme, tomruklama ve taşıma işlerini vahidi fiyat düzeniyle üstlenen “orman köylüsü” sayılan yurttaşlarımızın temel sorunlarına hiçbir çözüm getirilmemiştir. Ayrıca, OGM'nin web sitesinde “Orman köylüsüne destek” söylemi altında yer verilen

“Ormanlarımızda üretilen emvalin satışından elde edilen kârın %10'u çalışan orman köylümöze verilecek.”

açıklamasının da gerçekte herhangi bir ilişkisi yoktur; üstüne üstlük uygulanabilir de değildir. Sözgelimi; %10'u ödenecek “kâr”, işin yapıldığı orman işletmesinin mi yoksa OGM'nin “kârı” mıdır. Orman işletmelerinin ise çoğu zarar ediyor. Söz konusu uygulama bu işletmelerde nasıl yapılacaktır?

* Örneğin OR-KOOP'un kuruluş amacı “...orman ürünlerinin üretim, değerlendirme ve pazarlama konularındaki müşterek menfaatlerini korumak, bu hususta iktisadi faaliyetlerde bulunmak...” olarak belirlenmiştir (Anasözleşme Madde 2). Yasa önerisinin TBMM Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu'nda görüşmeler sırasın ise örgütün üst düzey yöneticisinin tek somut talebi, “isteyenin bir yüzü kara...” yaklaşımıyla; “...kooperatiflerin şimdiye kadar aldıkları yüzde 25 emval yerine öngörülen yüzde 10 istihkakın, fazla olarak verilen yüzde 10'un artırılması gerektiğini düşünüyorum.” olmuştur. O öyle düşünürse, yasa önerisindeki düzenleme, TBMM Genel Kurulunda da onaylanmıştır. Ayrıca, bu vesileyle belirteyim: Orman Genel Müdürü ise verdiği yanıtta, gerçekte OR-KOOP ve bağlı birlikler ile kooperatifler için çok vahim bir suçlama olarak da değerlendirilebilecek bir sav da öne sürmüştür:

“...mevcut hâlinde kooperatif başkanları bu ürünleri sattığında maalesef bu üreten köylünün cebine aynen yansımıyor.”

Ne yazık ki bu sava bile karşı çıkılmamıştır. Kaldı ki, “açık itiraf” niteliğindeki bu sav doğruysa eğer bundan OGM de sorumludur.

Bence bu düzenleme, OGM'nin, deyim yerindeyse "topu taca atma çabasıdır" ! Yiyenler, yiyebilir ama ben yemiyorum 😞

- (5) 6831 sayılı yasaya getirilen Ek Madde 19, deyim tam anlamıyla "minareye kılıf hazırlama" düzenlemesidir. Bu artık hiç de yadırganacak bir durum değildir. Şimdi yadırganacak olan ise OGM'nin de bu sürece katkıda bulunma çabasıdır. Durum özetle şöyle*: Kocaeli'nin Kartepe ilçesindeki "turistik" Nusretiye Mahallesi'nde 1993 yılında orman kadastro çalışması yapılmış. Orman kadastro komisyonu söz konusu yerin yangın sonucu ormansızlaştığından ve böyle yerlerde "2B" uygulaması yapılmayacağından hareketle hukuksal olarak "orman" sayılması gereken yerlerden olduğu kararını vermiş ve karar kesinleşmiştir. Ancak 7442 sayılı yasayla getirilen Ek Madde 19'a göre

"Kocaeli ili, Kartepe ilçesi, Nusretiye Mahallesinde 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybettiği belirlenen alanlarda bu Kanunun 2 nci maddesi (B) bendi uygulaması yeniden yapılır. Yapılacak uygulamada sınırları Orman Genel Müdürlüğüne tespit edilemeyen yanan orman alanlarına ilişkin değerlendirme yapılmaz.

Bu maddeye göre yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz."

Neden sayılmazmış; deyim yerindeyse "bal gibi sayılır" ! Orman Genel Müdürü'nün açıklamasına göreyse;

"...yapılan incelemede ne vatandaşlardan alınan bir bilgi ne de yazı kayıtlara geçmiş, burada orman yangını olduğuna dair hiçbir kayıt yok bilgi de yok... Yapılan araştırmada yazılı, sözlü hiç böyle bir bilgi olmadığı için bu köyde 2 -B çalışmasının yapılabilmesiyle ilgili bir düzenleme bu. Yani gidilip komisyon görevlendirilecek ve 2 -B tespiti yapılacak her köyde olduğu gibi..."

Görüşmelere katılan OMO (TMMOB Orman Mühendisleri Odası) Genel Başkanı da şöyle buyurmuş (!):

"... o zamanki Kadastro Komisyonumuzun mahalli bilirkişinin beyanı üzerinden yapmış olduğu hatalı bir işlemin ceremesini ödüyor vatandaş."

Bu bağlamda Orman Genel Müdürü ile OMO Genel Başkanı'nın gözleri yaşartacak denli "vatandaş sevgisi" örneği 😊 açıklamalarının yanı sıra

- ✓ Nusretiye'de ve çevresinde arazi değerinin son derece yüksek olduğunun;
- ✓ 1993'te OGM de onayladığına göre orman kadastrosu iş ve işlemlerinde herhangi bir eksiklik ya da yanlışlık bulunmadığının;
- ✓ 6831 sayılı yasanın 11. maddesi gereği olarak ne OGM'nin ne de yöre halkının süresi içinde komisyon kararına itiraz etmediğinin;
- ✓ Orman kadastro komisyonundaki bilirkişinin "burada orman yangını olmuştur" açıklamasının yanı sıra OGM'nin yöredeki orman yangınlarıyla ilgili kayıtlarının dikkate alınmadığının da

anımsanması gerekiyor. Peki anımsanmış mıdır; hayır: Ne Orman Genel Müdürü ne OMO Genel Başkanı ne de muhalefet milletvekilleri bu gereği yerine getirmiştir. Öyle ki, TOD'un yasa önerisine ilişkin basın açıklamasında bile bu gerçekliklere herhangi bir gönderme yapılmamıştır.

Kısacası, 6831 sayılı yasaya getirilen Ek Madde 19;

- ✓ Kocaeli'nin Kartepe ilçesindeki Nusretiye Mahallesi'ndeki doğrudan ya da dolaylı işgallerinin yasallaşmasına, yanı sıra,
- ✓ "emsal olarak" örnek alınabileceğinden özellikle arazi değerinin yüksek olduğu başka yörelerde de kesinleşmiş kadastro kararlarıyla hukuksal olarak "orman" sayılmış yerlerin hukuksal olarak "orman" sayılmaması için baskılara

yol açabilecektir

* Bu bağlamdaki bilgileri Yasa Önerisi TBMM'nin ilgili Komisyonunda 9 Mart 2023 günü görüşülürken Orman Genel Müdürü'nün yaptığı açıklamalardan aldım

(6) 7442 sayılı yasanın Ek Madde 20'ye ilişkin gerekçesine belirtildiğine göre ülkemizde

“Sakarya, Trabzon, Kocaeli, Ankara ve İstanbul başta olmak üzere yaklaşık 47 ilde 800 adet hususi orman mevcut olup alanı 25.400 hektardır. Bu ormanların 15.000 maliki bulunmaktadır ve yaklaşık 15.000 parselle bölündüğü tahmin edilmektedir...”**

Başta Denizli'nin Çal ilçesindekiler dışında bu “ormanların” neredeyse tümü doğal olarak oluşmuş; çeşitli tarihlerde de çeşitli yol ve yöntemlerle “mülk edinilmiştir.” “Mülk edinilmiş” de olsa bu “ormanların” geniş anlamda kamusal oluşumlar olarak değerlendirilmesi gerekir.

- ✓ Anayasanın 169. Maddesindeki “Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.” kuralı ile
- ✓ 6831 sayılı yasanın “hususî ormanlara” ilişkin 50-54. maddeleri

bile, en azından başlangıçta, bu gerek göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir. 7442 sayılı yasa önerisini, bu kapsamda 6831 sayılı yasaya getirilen Ek Madde 20'yi hazırlayanların bu gereği yerine getirmek gibi bir “derdinin” olmadığı anlaşılıyor.

Öte yandan, 6831 sayılı yasanın 1987 yılında yeniden düzenlenen 52. maddesine göre;

“Ekim ve dikim suretiyle meydana getirilen hususi ormanlar hariç, hususi ormanlar 500 hektardan küçük parçalar teşkil edecek şekilde parçalanıp başkalarına temlik ve mirasçılar arasında ifrazen taksim edilemez.

Ancak, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerdeki hususi orman alanlarında bu Kanunun 17 nci maddesine göre izin almak ve yatay alanın yüzde altısını (% 6) geçmemek üzere imar planlamasına uygun inşaat yapılabilir. İnşaatların yapılmasında orman alanlarının tabii vasıflarının korunmasına özen gösterilir.

7442 sayılı yasayla 6831 sayılı yasaya getirilen Ek Madde 20'ye göre ise

“... tesis edilen ve tapuda halen farklı malikler adına kayıtlı olan hususi ormanlar; orman bölge müdürlüğünün talebi ile Orman Genel Müdürlüğüne görevlendirilen orman kadastro komisyonlarınca... parsel bazında yeniden değerlendirilir. Bu parseller üzerinde evvelce hususi orman olarak sınırlandırılan alanlar, farklı malikler adına kayıtlı ve üç hektardan küçük ise orman sayılmayan yer, üç hektar veya daha büyük ise hususi orman olarak yeniden sınırlandırılarak 10 uncu maddeye göre ilan edilir...”

Bu, bence tam da “Eyvah eyvah...” 😊 denebilecek bir düzenlemedir ! Düşünebiliyor musunuz; OGM, kendisinin bile kaç parselle bölünmüş olduğunu bilemediği ancak “tahmin edebildiği” özel “ormanların” yapılaşmasına yeni boyutlar kazandırabilecek bir düzenlemeyi gündeme getirebiliyor ! Dahası, özel orman sahiplerine ya da mirasçılarına bir de yol gösterebiliyor: Diyor ki,

“- Eyyy orman sahipleri ormanınızı 3 hektardan küçük parsellere bölün ki, biz de o parselleri 6831 sayılı yasanın 1. Maddesinin “G” bendi uyarınca hukuksal olarak orman saymayalım; siz de oraları arsa olarak değerlendirin !”

Ek olarak belirteyim: Ek Madde 20'de parselleme için herhangi bir tarihsel sınır bile getirilmemiştir. OGM hiç olmazsa bunu akıl edebilseydi ! Edememiş, daha doğrusu etmemiştir; böyle bir derdi olmamıştır çünkü. Yasa önerisinin Ek Madde 20'ye ilişkin gerekçesinde belirtildiğine göre;

“Düzenleme ile hususi orman statüsüne alınmaması gerekirken orman kadastrosu çalışmaları sonucunda hususi orman olarak sınırlandırılan veya hükmen hususi orman statüsüne kavuşan taşınmazların orman kadastro komisyonları marifetiyle yeniden incelenmesi neticesinde yaklaşık 12.000 kişinin mağduriyetinin giderilmesi sağlanacak olup, önemli bir ormancılık sorunu giderilerek ülke ekonomisine değer kazandırılması hedeflenmektedir.”

İşte OGM'nin derdi budur !

Çok merak ediyorum; “mağduriyeti giderilecek” olan 12 bin kişi arasında kimler var acaba? Söyleyeyim, ben yokum; peki siz var mısınız?

**OGM, 5000 hektarın yapılaştığını ancak “tahmin edebiliyor” ama “mağduriyeti giderileceklerin” sayısını verebiliyor; “Ört ki ölem”!

- (7) Belki anımsarsınız: 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 4. maddesinin üçüncü fıkrası 2005 yılında değiştirilerek

"Çalışma alanında orman bulunması ve 6831 sayılı Orman Kanununa göre orman kadastro başlanılmamış olması halinde, orman kadastro ve bu ormanların içinde ve bitişiğinde her çeşit taşınmaz malların ormanlarla müşterek sınırlarının tayini ve tespiti kadastro ekibi tarafından yapılır."

kuralı getirilmişti. Böylece, hukuksal olarak "orman" sayılabilecek yerlerin sınırlarının belirlenmesi çalışmalarının ormancılık bilgisinin gerekleri doğrultusunda yapılabilmesi büyük ölçüde rastlantılara bırakılmıştı. OGM ya da 7442 sayılı yasa önerisini hazırlayanlar, 3402 sayılı yasanın 4. maddesinin üçüncü fıkrasını yürürlükten kaldırmak yerine durumu pekiştirilerek kalıcılaştırmak amacıyla 3402 sayılı yasaya da Ek Madde 7'yi getirmiştir.

- (8) 7442 sayılı yasayla 2012 yılında Anayasanın 170. maddesine çeşitli yönlerden aykırı olan 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi... Hakkında Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasına da aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

*"Orman köylülerinden **ormancılık faaliyetlerinde** vahidi fiyatla çalışanlara kendi mülki hudutları içerisinde istihsalı yapılan oduna dayalı orman ürünlerinin satış gelirlerinden üretim giderleri düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde onuna kadarı aynı veya nakdi olarak dağıtılır..."*

Bu düzenleme uygulamada çeşitli sorunlara yol açabilecektir:

- ✓ hangi "ormancılık faaliyetlerinde" vahidi fiyatla çalışanlara mı ödeme yapılacak;
- ✓ söz konusu ödeme neden yalnızca vahidi fiyatla çalışanlara yapılacak;
- ✓ ödemeye hak kazanabilmek için gereken çalışma süresi nedir;
- ✓ ödenecek miktar neden yalnızca "oduna dayalı orman ürünlerinin satış gelirleri" üzerinden hesaplanacak;
- ✓ "oduna dayalı orman ürünlerinin" hangi yöntemle –"açık artırmalı", "tahsisli", "pazarlık" vb- yapılacak satışlardan elde edilecek gelirleri temel alınacaktır?

Bu sorular OGM'nin hazırlayacağı genelde –"tamimde"- ya da bildirmede de –"tebliğde"- yanıtlanabilir kuşkusuz. Ancak, düzenlemenin uygulamada bitmez tükenmez anlaşmazlıklara yol açabileceği açıktır.

Anlaşılan siyasal iktidar ya da OGM, Anayasanın söz konusu maddesindeki zorlu kurallarını yerine getirmek yerine, tam da seçimler öncesinde yine işin kolayına kaçmıştır. Oysa, en son 2020 yılında yeniden düzenlenen Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik ile 6831 sayılı yasanın 7442 sayılı yasayla büyük ölçüde yeniden düzenlenen ve uygulanması 5 Ekim 2023'e ertelenen 34. maddesinde de benzer amaçlarla kullanılabilecek düzenlemelere yer verilmiştir.*

- (9) 7442 sayılı yasayla kimileri ormancılık yönünden olumlu düzenlemeler de yapılmıştır. Bunların başlıcaları şunlardır:

- ✓ Gerektiğinde caydırıcı olmasa da "orman suçu" sayılabilecek eylemlerde bulunanlara verilebilecek para cezaları "güncellenmiştir".
- ✓ Orman yangınlarının daha çok söndürme önlemlerinin alınacağı "yangın mevsimi" dönemi kaldırılmış, önlemlerin tüm yıla yaygınlaştırılması kuralı getirilmiştir!
- ✓ Bilerek orman yangını çıkaranlara ilişkin "suçun" kapsamı, bir de

"Suçun, yangına müdahalenin geciktirilmesi veya yangının söndürülmesinin zorlaştırılması amacıyla ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olacak yer, zaman veya şartlarda işlenmesi halinde faile verilecek ceza yarı oranında artırılır."

kuralı getirilerek genişletilmiştir!

* Bir kez daha anımsatayım: 34. maddede, şöyle bir kurala da yer verilmişti:

"Devlet ormanlarında üretim işlerinin vahidi fiyat usulü ile orman idaresince yaptırılması durumunda; üretim işinde çalışan gerçek kişilerin kesip, satış istif yerine taşıdıkları endüstriyel ve yakacak emvale ait istihkak tutarı yüzde on, orman köylülerini kalkındırma kooperatiflerine ise yüzde yirmi fazlasıyla ödenir."

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine "Sessiz" Tartışmalar...

- ✓ 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 1. maddesinde değişiklik yapılarak yasanın amacına

"... orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanlar ile yetkililerce kendilerine bu kapsamda görev verilen kamu görevlileri ve gönüllüler bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya engelli hâle gelmeleri hâlinde ödenecek nakdi tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları hâlinde ödenecek nakdi tazminatın esas ve yöntemlerinin düzenlenmesi..." de

eklenmiştir. Ayrıca, bu yasanın 2. maddesinin birinci fıkrası kapsamında

"ı) Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında Orman Genel Müdürlüğü tarafından fiilen görevlendirilen personel ve gönüllüler ile bu kapsamda görev verilen diğer kamu görevlileri..." de

sayılmıştır. Ayrıca, yasaya Geçici Madde 5 eklenerek orman yangınlarıyla mücadele" çalışmalarında görevlendirilen "gönüllülere" de belirli durumlarda tazminat ödenmesi sağlanmıştır.

***

6831 sayılı yasada 7441 sayılı yasayla yapılan bu değişiklikler son değildir. Böyle giderse 6831 sayılı yasada daha pek çok değişiklik yapılabilecektir. Yine "böyle giderse", yapılabilecek değişikliklerin geniş anlamda kamusal yararı ençoklayabilecek doğrultuda olması, deyim yerindeyse "balığın kavağa çıkması" denli olanaksızdır; en iyimser söylemle de rastlantısalıdır.

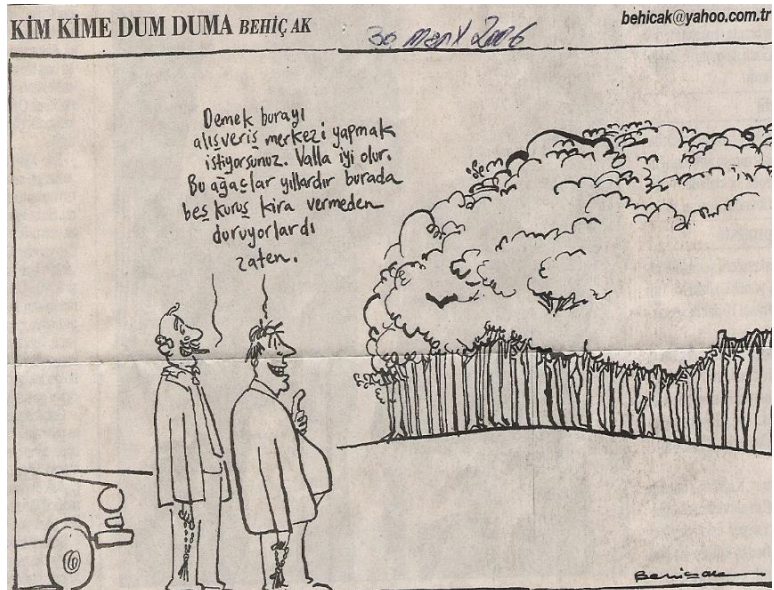
Yineleme pahasına bir kez daha söylüyorum: Ülkemizdeki egemen sınıflar

- ✓ kolaycıdır –"beleşçidir"?, fırsatçıdır, kapkaççıdır;
- ✓ devleti işine geldiği gibi örgütleyebilmiştir;
- ✓ kamusal varlıklar ile hizmet alanlarını tüketme pahasına kullanabilmede uzmanlaşmıştır;
- ✓ hiçbir zaman demokrat olamamıştır; gerek gördüklerinde her türlü baskıcı yöntemi uygulayabilecek siyasal iktidarların açık ya da gizli destekçisi olabilmiş; siyasal kültürü ve kurumları bu doğrultuda biçimlendirmiştir;
- ✓ özellikle 1940'dan sonra yabancı sermayeyle de işbirliği yaparak doğal süreç, ortam ve varlıkları, bu kapsamda "devlet ormanı" sayılan yerlerdeki her türlü varıllık ile insanların emeğini olabildiğince kolay yoldan sömürme çabası içinde olmuştur;

Ülkemizde de her alanda uzunca bir zamandır, özellikle de 2000'li yıllarda egemen olan yaklaşım sizce de aşağıdaki görsellerin yansıttığı gibi değil midir?

"Kapitalistler, doğrudan doğruya kâr için üretim ve değişim yaptıklarından, ilk planda yalnızca en yakın, en dolaysız sonuçlar hesaba katılmalıdır. Bir fabrikatör ya da tüccar, ürettiği ya da satın aldığı metayı normal bir kârla satarsa, durumdan hoşnuttur ve metanın ve alıcısının sonradan ne olacağı onu ilgilendirmez. Bu faaliyetlerin doğal etkileri için de aynı şey geçerlidir."

(Friedrich Engels, "Maymundan İnsana Geçişte Emeğin Rolü", Doğanın Diyalektiği, (Çeviren Arif Gelen), Sol Yayınları, 1979,

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

Buna karşılık, bu düzene “muhalafet etmesi” gerekenlerin –“beklenenlerin”?-

- ✓ çoğunluğu, sudaki balıklar örneği içinde yaşadıkları bu toplumsal ve siyasal düzeneklerin - “mekanizmaların”- ayırdına varamamış;
- ✓ kimileri bu düzeneklere canları pahasına direnmeyi göze alabilmiş ancak çeşitli nedenlerle gerektiğince etkili olamamış;
- ✓ kimileri deyimimin tam anlamıyla “arazi olmayı” yeğlemiş;
- ✓ kimileri de gerektiğince bilgilenmek yerine internetten derlediği son derece yüzeysel bilgilerle yetinip ahkam kesmeyi yeterli görmüştür.

Bu nedenledir ki, genel olarak ormancılığımızda olup bitenlere de “fena halde” kızıyor ama artık hiç şaşırıyorum.

Adım gibi biliyorum; buraya değin gelebilmiş kimi okurlar

“- Tüm bunların 6831 sayılı yasayla, “ormanlar” ve ormancılıkla, son olarak da 7442 sayılı yasayla yapılan düzenlemelerle ne ilgisi var?”

diyebilecektir. Aşılması gereken birisi de bu türden düşüncelerdir. “- Peki, aşılabilir mi?” dersiniz, evet, zor da olsa kesinlikle aşılabilir bence.

Artık yapılması gereken...

"Filozoflar şimdiye kadar dünyayı yalnızca çeşitli biçimlerde yorumladılar, oysa aslolan dünyayı değiştirmektir."

(Karl Marks, 1845, “Feuerbach Üzerine Tezler”)

Karl Marks’a kesinlikle katılıyorum 😊 ve diyorum ki; artık ülkemizdeki ormancılık düzeninin de tümüyle değiştirilmesi gerekiyor. Ülkemizdeki felsefecileri bilmiyorum ama teknokratların, bilim insanlarının çoğunun yaptığı olup bitenleri sergilemek, yanı sıra, yorumlamaktan öteye geçemiyor ne yazık ki. Sergileme çabalarını anlayabiliyorum da yorumlar nasıl, daha doğrusu neye göre yapılabiliyorlar acaba? Yorumlama, bir durumu herhangi bir görüşten, anlayıştan –“bakış açısından”- hareketle yapılan bilgi –“haber” değil !- temelli bir açıklama eylemidir çünkü. Bu eylemin doğru ya da en azından yorumlayanın amaçladığı biçimde anlaşılabilmesi için hareket edilen görüşün, anlayışın göz önünde bulundurulması gerekiyor. Ne var ki çoğu yorum çabasında bu gereğin yerine getirilmesine katkıda bulunabilecek bir açıklık yapılmıyor.

Öte yandan; “sorun” sayılan oluşumlar çoğu durumda ancak “yumurta kapıya dayanınca”, çoğunlukla da sergilemek ya da sorumlusunu eleştirmek için gündeme alınıyor. Peki alınıp da ne yapılıyor? Çoğunlukla ya kızılıyor ya da övülüyor yahut nesnel – “bilimsel” 😊- davranma “ayağına”, deyim yerindeyse “ne şiş ne de kebab yansın” vb havalara giriliyor. Kimi okurlar kızacak ama yine çok açık olarak söyleyeceğim: Çoğunluğu gerektiğince bilgili değil, dolayısıyla uygun çözümleme yöntem ve tekniklerden yararlanma ve öngörebilme yetisinden yoksun çünkü. Bu nedenle de, benzetmek gibi olmasın, Portekizli yazar Jose Saramago’nun “Körlük” başlıklı ünlü romanında betimlediği türden “bembeyaz” bir görmezlik evreninde yaşıyoruz sanki. Bu, kesinlikle içinden çıkılması gereken bir durum bence. Bunun için emek vermek, yeterince bilgilenmek, gerektiğinde özveriyi de göze almak zorunlu. Bu zorunluluğun yerine getirilmesi için yeterince özen ve çaba gösterildiği söylenebilir mi sizce? Söylenebilirse eğer, tüm bu yaşadıklarımız nedendir?

Ben ormancılığımızda olup bitenler, bu kapsamda başta 6831 sayılı yasa olmak üzere ilgili hukuksal düzenlemelerde yapılan değişiklikler tartışılırken de çoğunlukla böylesi tutumlara girildiğini düşünüyorum. Düşünme dizgemizde –“sistemimizde”- bir yetmezlik sorunu ya da gizil amaçlar mı var acaba; yoksa korkuluyor ya da çekiniliyor mu? Baksanıza, üniversitelerde bile “korku dağları bekliyor”. Yine de ben diyorum ki olup bitenlerin tüm boyutlarıyla tartışılması gerekiyor. Çok açık: “Tartışılması gerekiyor” derken “sen, ben bir de bizim çocuk” deyimini anımsatacak denli dar birlikteliklerde yapılan rastlantısal söyleşilerden söz etmiyorum*. Bu bağlamda özünü ettiğim

* Nasıl edebilirim ki; aksine, yaşadığımız günlerde bu türden birlikteliklerin öneminin giderek arttığını düşünüyorum, böylesi söyleşileri özledim.

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

- ✓ konusu,
- ✓ amacı,
- ✓ yöntemi,
- ✓ katılımcıları,
- ✓ zamanlaması

önceden belirlenmiş, örgütlü demokratik tartışmalar... “- Peki böylesi tartışmalar kime ne yarar sağlayacak?” diyecek olursanız verebileceğim kısa yanıt “- Ortak aklın oluşmasına ve varsıllaşmasına katkı” olacaktır. Bunansa ormancılığımızın, dolayısıyla “ormanlarımızın” içinde bulunduğu olumsuzlukların aşılmasının öncelikle koşullarından birisinin de bu olduğunu düşünüyorum. TOD, bu zorlu “işin” üstesinden gelinebilmesine katkıda bulunabilecek donanıma sahip görünüyor. Yeter ki TOD’da bu tarihsel sorumluluğun ayırıcısına varılsın; bu sorumluluğunun gereğini yapmak yerine

- ✓ işin kolayına kaçıp güncele, “orman popülizmine” teslim olunmasın;
- ✓ sorumluluk tekil gelişmelerle ilgili kamuoyu açıklamalarına, uzmanlık yazanaklarının –“raporlarının”- yayımlanmasına indirgenmesin;
- ✓ “üzerine vazife olmayan” etkinliklerle avunulmasın
- ✓ gerektiğinde demokratik katılımcı –“katılımcı” değil !- olunabilsin

Peki, neyin tartışılması gerekiyor ?

Çok açık: Ormancılığımızda ne yapılmalı ?

Çünkü, ormancılığımız, dolayısıyla “ormanlarımız” da hızla dönüştürülüyor ve bu dönüştürüm kesinlikle geniş anlamda kamusal yararı en çoklama doğrultusunda değil çünkü. Bu gerçeklik karşısında ülkemizdeki ekolojik koşulların üretkenliğine teşekkür etmemiz gerekiyor.

Bir kez daha yineliyorum; çokça göz ardı ediliyor çünkü: Emeği, yanı sıra, doğal süreç, ortam ve varlıklar ile değerleri ve ülkeleri sömürmek, kapitalizmin doğası gereğidir! Ülkemizdeyse egemen sınıflar daha çok kendi ülkesinin her türden varsıllığını tüketme pahasına sömüren işgalcilere dönüşmüş durumda. Ormancılığımızda, dolayısıyla “ormanlarımızda” olup bitenler ise bu sürecin önemli boyutlarından birisidir. Cumhuriyet döneminin ilk kapsamlı ormancılık –*bence “orman” değil!*- yasası olarak 1937 yılında çıkarılan 3116 sayılı Orman Kanunu, “kerim devlet” yaklaşımının egemenliğinde hazırlanmış; “ormancıca” sayılabilecek bir yasaydı. 6831 sayılı Orman Kanunu ise, 1956 yılında, Demokrat Parti gibi görece “liberal” sayılabilecek bir siyasal parti tarafından, ormancı teknokratların da dönemin “havasına” uygun katkılarıyla hazırlanıp yürürlüğe konulmuştur. Kimi dönemlerde gündeme gelen “orman köylüsü”, “ağaçlandırma”, en son olarak da “doğa” popülizmi esintileri 6831 sayılı yasanın bu temel özelliklerini değiştirememiştir. Özellikle Temmuz 2003-Nisan 2023 döneminde yapılan otuz değişiklik, 6831 sayılı yasayı, siyasal iktidarın popülist yönelimlerinin yanı sıra “devlet ormanı rantını” egemen sınıflara aktarmanın çok daha kolay ve “maliyetsiz” araçlarından birine dönüştürülmüştür. Ormancılık ideolojisinin metalaştırıcı ve özelleştirmeci doğrultuda dönüşmesi –“dönüştürülmesi”?- ise bu süreci büyük ölçüde kolaylaştırmıştır. Bu gerçeklik karşısında tüm zorluğuna karşın yapılması gereken, geniş anlamda kamusal bir ormancılığın tasarlanması, bu tasarımın yaşama geçirilmesine yönelik örgütlü ve ısrarlı çabalara girilmesidir. Bu kapsamda Anayasanın ilgili maddelerinin, dolayısıyla ilgili tüm hukuksal düzenlemelerin bu doğrultuda tümüyle yeni düzenlenmesidir. Doğaldır ki, bu süreçte, 6831 sayılı yasanın yerine yine geniş anlamda kamusal bir ormancılık yasası –“orman yasası” değil !- hazırlanması da gerekecektir.

Açıktır ki böylesi bir dönüştürüm, temelde, siyasaldır –“ideolojiktir”- Ancak, görünüşe bakılırsa, böylesi dönüştürümleri göze alabilecek herhangi bir siyasal oluşum da, en azından günümüzde yoktur ne yazık ki. Bence çok daha kötüsü, en duyarlı kamuoyunda bile böylesi bir istem oluşmamıştır. Genel seçimler öncesinde siyasal partilerin, “ittifakların” yayımladıkları “seçim bildirgeleri”, yanı sıra, çevre/doğa korumacısı kişiler ile kuruluşların, ilgili meslek örgütlerinin bu bildirgeler karşısında sergiledikleri edilgenlikler bu gerçekliği açıklıkla orta koyuyor. Yine de yapılması gereken, yürürlükteki çöktürülmüş ormancılık düzeninin tümüyle değiştirilmesine yönelik bir toplumsal istem oluşturmak için örgütlü, yaratıcı –“ezber bozucu”?- , kararlı ve etkili bir çabaya girilmesidir. “- Peki, girilebilir mi?” dersiniz, evet, bence girilebilir !

***

Ormanlarımız ve Ormancılığımız Üzerine “Sessiz” Tartışmalar...

Ne denli düşsel –“ütöpiik”- önermeler değil mi? Evet, son derece düşsel ! Ne ki, Ernesto Che Guevara'nın sıkça aktardığı ünlü önermesini dönüştürerek söyleyeyim: “Gerçekçi olup olanaksızın istenmesi” gereken günlerden geçtiğimiz ayrımındayım çünkü. Ancak, Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözlerini şimdilerde değil de ne zaman anımsayacağız:

“Umutsuz durumlar yoktur, umutsuz insanlar vardır. Ben hiçbir zaman umudumu yitirmedim.”

“Hayal ettim, hayalimin önündeki manileri tespit ettim. Manileri kaldırdığımda, hayalim kendiliğinden gerçekleşti.”

“Benim kahramanlarım hayallerini hiçbir şeye satmayan kişilerdir”

“Eğer ülkeni kurtaracak bir lider beklemekteysen, ben size hiçbir şey öğretememişim demektir.”

Böylesi önermeleri, sözleri şimdilerde de anımsamayacak, daha da önemlisi gereğini yapmaktan kaçınacak mıyız? Artık önümüzde aşağıdaki gibi bir orkestraya katılmak ya da katkıda bulunmak yahut bu orkestrayı izlemek dışında bir seçeneğimiz kalmadı çünkü:

